

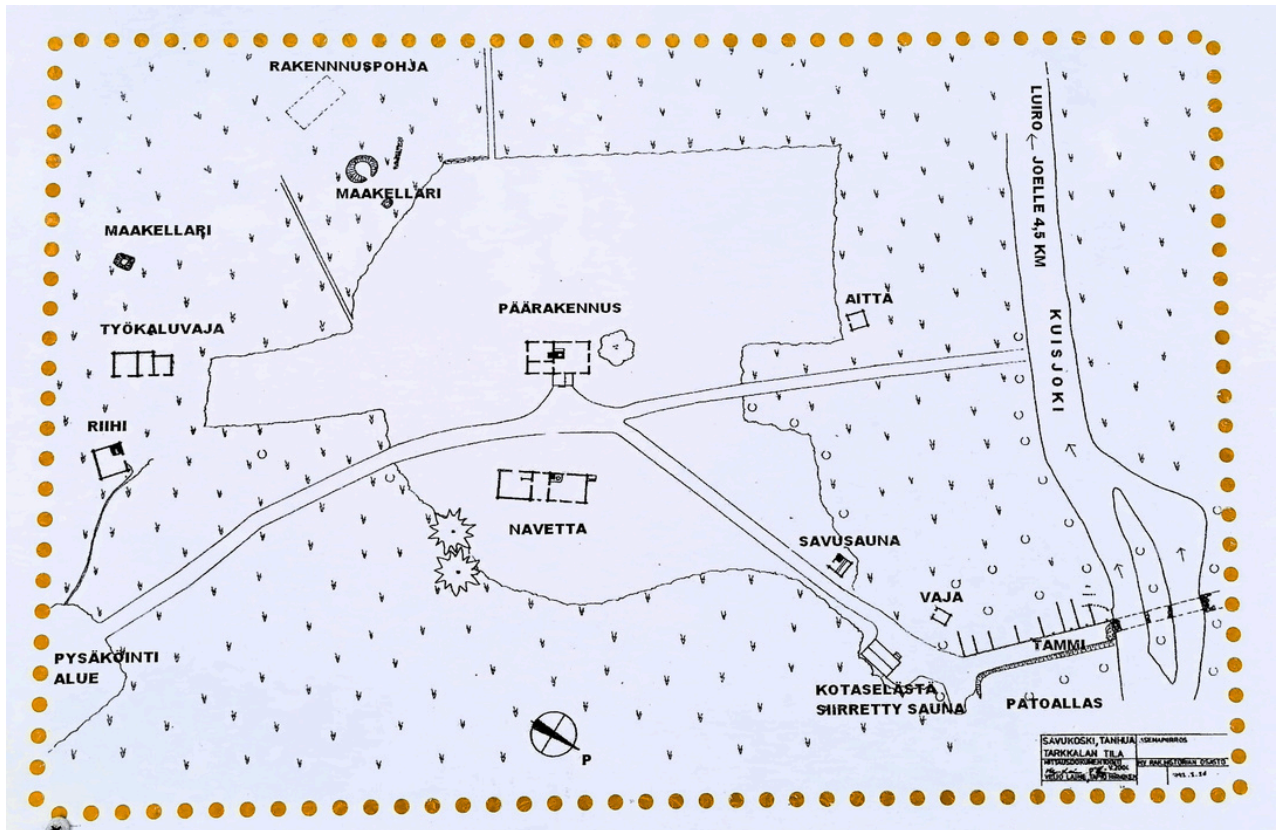

Erämaatila Tarkkala

KÄYTTÖ- JA KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2026

Savukosken kunta, museotoimi
Susanna Schwartz-Matero

Tarkkalan tilan kartta

Tarkkalan erämaatila on Lapin sodan tuholta säilynyt kulttuurihistoriallisesti arvokas asuinympäristö Savukoskella.

Museokohde Kuisjokivarressa

Tarkkalan tila on rakennettu 1900-luvun alussa ja se on suojeltu rakennussuojelulailla. Suojelu koskee päärakennusta, navettaa, savusaunaa, aittaa, riihtä ja tarve-kalugarastoa sekä pihapiiriä ympäristöineen. Tarkkalan erämaatilán yli satavuotisen historian aikana pihapiirin kasvillisuus on muokkautunut omaleimaiseksi perinnebiotooppikasvillisuudeksi.

Savukosken kunta hankki Tarkkalan tilan omistukseensa 2004. Tila sijaitsee metsän keskellä Kuisjokivarressa, 25 km Savukosken kirkonkylältä. Tilalle johtaa metsäautotie.

- Tarkkalan erämaatila on liitetty kunnanhallituksen 27.01.2025 § 5 päätöksellä **osaksi kunnan kotiseutumuseota**.
- **Museotoimi** ylläpitää ja kehittää Savukoskella paikallismuseon, eli Kotiseututalo Puistolan ja erämaatila Tarkkalan toimintaa.
- Museotoimen vastuhenkilö on kulttuurisihteeri.

AJO-OHJE

Savukosken keskustasta 3,5 km
Pelkosenniementietä (reitti 965)
kohti Pelkosenniemeä.

Käänny oikealle Kivitunturintielle.
Aja Kivitunturintietä n. 15,5 km ja käänny
opasteen mukaisesti oikealle
Tarkkalantielle.

Ajettuasi noin 5,5 km, käänny opasteen
mukaisesti vasemmalle ja kulje n. 1 km,
kunnes olet perillä!

TAVOITTEET

Savukosken kunnan
talousarviossa 2026 on esitetty
tavoitteet Tarkkalan osalta.

“

*Museotoimen tehtävänä on
paikallisen
kulttuuriperinteen
vaaliminen ja tunnetuksi
tekeminen.*

2026

- Museotoimen **toiminnan monipuolistaminen**, Kotiseututalo Puistolan ja erämaatila Tarkkalan **käyttöasteen lisääminen** erilaisten tilaisuuksien ja vierailujen kohteena.
- Paikallisen **kulttuuriperinteen vaaliminen**, sen esiin tuominen, näyttelytoiminnan sekä kokoelmatyön edelleen kehittäminen.
- Luodaan ja ylläpidetään paikkakunnalla kotiseutumyönteistä ilmapiiriä.
- Erityinen painopiste Tarkkalan erämaatilán **museosisältöjen kehittämisessä**.
- Tarkkalan erämaatila on auki muutamana päivänä kesällä 2026.

Suunnitelmavuodet 2027–2028

- Kehitetään erämaatila Tarkkalaa edelleen sekä paikallismuseona että kulttuurimatkailukohteena.
- Tavoitellaan tilojen laajempaa käyttöastetta ja museon sisältöjen saavutettavuutta myös säännöllisten aukioloaikojen ulkopuolella.
- Kesällä museo on yleisölle avoinna. Muina aikoina kehitetään aukiolomahdollisuuksia ja saavutettavuutta yhdessä muiden toimijoiden, kuten paikallisten yritysten ja järjestöjen kanssa.
- Tarkkalan erämaatilán toiminnan ja käyttösuunnitelman kehittäminen.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi 2026

01 Käyttöasteen lisääminen ja toiminnan monipuolistaminen

Aukiolot

Pidetään Tarkkalaa avoinna yleisölle kesäkaudella vähintään viitenä erikseen ilmoitettavana päivänä ja ryhmille erillisestä varauksesta.

Pilottikokeilut

Testataan Tarkkalan tilan soveltuvuutta erilaisiin opintoprojektissa esiin nousseisiin toimintoihin, kuten rettiit, taiteilijaresidenssi, juhlatila.

Tapahtumat

Järjestetään tapahtuma tai kotiseuturetki Tarkkalassa liittyen Savukoski 110-juhlavuoteen.

Sauna

Varaussaunan markkinointia tehostetaan ja pyritään kasvattamaan saunan käyttöastetta.

Pyöräreitti-retkikohde

Tarkkala sijaitsee Arctic by cycle -pyöräreitin varrella. Markkinoidaan kohdetta myös päiväretkikohteena.

LEADER

Pohjoisin Lappi

Hankeyhteistyö

Jatketaan yhteistyötä Pohjoisimman Lapin Leaderin POPO- hankkeen kanssa, osallistutaan Itä-Lapin museoiden yhteiskehittämiseen.

Pilottikokeilut

Tehdään aktiivista yhteistyötä yritysten, järjestöjen ja muiden tahojen kanssa, jotta saadaan kokemusta tilan soveltuvuudesta eri toimintoihin.

02 Kulttuuriperinteen vaaliminen, näyttelytoiminnan ja kokoelmatyön kehittäminen

Rakennukset

Kiinteistön rakennukset on suojeltu lailla. Tehdään kiinteistön kuntokartoitus ja kunnostussuunnitelma. Havaitut viat kirjataan ylös ja pyritään korjaamaan mahdollisimman pian lisävahinkojen välttämiseksi. Rakennuksiin ei saa tehdä kiinteitä korjaus- tai muutostöitä ilman Lapin maakuntamuseon konsultaatiota.

Perinnebiotooppi

Niitetään Tarkkalan niitty Lapin ympäristökeskuksen antaman perinnebiotoopin hoito-ohjeen mukaisesti. Toiminnassa ja tulevassa 2027-2029 käyttösuunnitelmassa huomioidaan pihapiirin luontoarvot.

Vaaliminen ja säilyttäminen

Kaikessa toiminnassa kunnioitetaan kohteen kulttuurihistoriallista arvoa. Tilojen käyttöä varten laaditaan järjestyssäännöt ja käyttöohjeet, joissa huomioidaan museorakennusten ja -kokoelmien vaatimukset.

Näyttelytoiminta ja kokoelmatyö

Tarkkalan esinekokoelma inventoidaan ja puhdistetaan kesällä. Museon näyttelytoimintaa kehitetään lisäämällä plansseja tilan ja sen asukkaiden vaiheista. Näyttelytoiminnan kehittämisessä konsultoidaan Lapin maakuntamuseota.

03 Muu kehittämistoiminta

Seuranta ja palaute

Aukioloaikojen ja tapahtumien kävijämäärät kirjataan ylös. Omatoimikävijöiden kävijäseurantaa varten viedään Tarkkalan tilalle postilaatikko ja vieraskirja. Pilottikokeiluista kirjataan kirjallinen raportti ja palautteista yhteenveto. Kesän palautteiden ja saatujen kokemusten perusteella tehdään Tarkkalan tilalle käyttö- ja kehittämissuunnitelma vuosille 2027-2029.

Viestintä

Viestintä on avointa, monipuolista ja monikanavaista. Tehostetaan viestintää kunnan viestintäkanavissa. Uusitaan Tarkkalan tienvarsiopasteet.

Museotoimen visio

“

*Erämaatila Tarkkala on
Savukosken helmi, jossa
vieraat viihtyvät ja
tarinat elävät!*